

‘OKU
FAITOTONU
‘A E
‘OTUA!

Lesoni 12 ki he ‘aho 20 ‘o Tisema 2025

“Na‘e ‘ikai li‘aki ha me‘a ‘e taha ‘i he me‘a lelei
kotoa pē na‘e folofola ki ai ‘a Sihova ki he fale ‘o
‘Isileli; na‘e hoko kotoa pē.” (Siosiuva 21:45)

Na'e 'osi motu'a 'a Siosia, pea na'e kei 'i ai pe 'a e ngaahi feitu'u ke ikuna'i. Na'a ne fakatahataha'i 'a e kau taki fo'ou ke poupou'i kinautolu ke hokohoko atu 'a e ikuna.

Na'e 'ikai 'iate kinautolu 'a e malava ko ia ke ikuna, ka na'e 'i he 'Otua. Ko ia na'a ne fakamanatu kia kinautolu 'a e faitōnunga kuo 'osi fakahāhā 'e he 'Otuá pea fakapapau'i ange kiate kinautolu te Ne hokohoko atu 'a e faitōnunga. Ka na'a ne toe 'oange foki kiate kinautolu 'a e ngaahi fakatu'utamaki. Ko hono mo'oni, na'e taha pe 'a e fakatu'utamaki, 'a ia kuo pau ke tau fehanganagai mo ia he 'aho ni: ko e ta'ofi 'etau faivelenga ki he 'Otua; fakafoki 'a e faitotonu 'a e 'Otua mo e ta'efaitotonu 'i he'etau tafa'aki.

- Ko e faitotonu 'a e 'Otuá (Siosia 21:43-45)
- Ko e me'a kuo fai 'e he 'Otua mo e me'a te Ne fai (Sosiua 23:1-5)
- Ko e pale ma'á e faitōnungá (Siosia 23:6-10)
- Ko e me'a kuo pau ke tau faí (Siosia 23:11-14)
- Ko e tautea ki he ta'efaitōnunga (Siosia 23:15-16)

KO E FAITOTONU 'A E 'OTUA .

“Na’e ‘ikai li’aki ha me’a ‘e taha ‘i he me’a lelei kotoa pē na’e folofola ki ai ‘a Sihova ki he fale ‘o ‘Isileli; na’e hoko kotoa pē.” (Siosia 21:45)

Na’e ‘osi foaki ‘e he ‘Otua ki ‘Isileli ‘a e “fonua kotoa” (Sios. 21:43) pea kuo ne tukuange ki honau nima “honau ngaahi fili kotoa pe” (Sios. 21:44), ko ia “na’e fakakakato ‘a e tokotaha kotoa pe” (Sios. 21:45) Ko hono toutou ngāue’aki ‘o e fo’i lea “kotoa” ‘oku ne fakamamafa’i ‘a e faitotonu ‘a e ‘Otua ‘i hono fakahoko ‘ene ngaahi tala’ofa. Kuo ikuna’i hono ngaahi filí ‘e he ‘Otuá. Na’a nau lava ‘o nofo’i ‘a e fonuá koe’uhí he na’e ma’u ia ‘e he ‘Otuá. Na’e lava ke nau fakapapau’i ‘e ‘osi ‘enau kapusi ‘a e kau Kēnani na’a nau kei nofo ‘i he fonuá koe’uhi na’e tauhi ‘e he ‘Otuá ‘ene ngaahi tala’ofá ‘o a’u mai ki he taimí ni pea ‘e hokohoko atu ‘ene tauhi ia ‘i he kaha’ú.

‘Oku ola lelei ‘a e me’á ni kotoa ki he’etau lelei. ‘Oku kei faitotonu pe ‘a e ‘Otua.(Teut. 7:9; Saame 117:2; Tangilaulau 3:22-23). Kuo ne tala’ofa te ne fakamo’ui kitautolu pea te ne foaki mai ‘a e Mamani ko hotau tofi’a, pea te ne fakakakato ‘a e tala’ofa ko eni (Filipai 1:6; 1 Pita 1:5; Saame 37:29).

KO E ME'A KUO FAI 'E HE 'OTUA MO E ME'A TE NE FAI

"Pea kuo mou mamata ki he ngaahi me'a kotoa pē kuo fai 'e Sihova ko homou 'Otua ki he ngaahi pule'anga ni koe'uhi ko kimoutolu; he ko Sihova ko homou 'Otua, ko ia ia kuo ne tau koe'uhi ko kimoutolu.'" (Siosuia 23:3)

'I he'ene lea ki he kau mātu'á, 'oku kamata 'aki 'e Siosuia 'ene talaange kiate kinautolu 'a e me'a kuo 'osi fai 'e he 'Otuá mo e me'a na'á Ne kei teu ke faí:

Kuó ne tau'i 'a e ngaahi pule'angá (Sios. 23:3)

Kuó ne vahevahe 'a e fonuá ki he ngaahi matakali (Sios. 23:4)

Te ne kapusi 'a e ngaahi pule'anga 'oku toé (Sios. 23:5)

Ko e me'a kotoa ko eni (ko e me'a kuo 'osi fai mo e me'a na'e kei fai) na'e mo'ulaloa ia ki ha tu'unga 'e taha 'i he tafa'aki 'o 'Isileli: ko e talangofua (Siosuia 23:6)

Ko e hisitōlia 'o 'Isilelí ko ha lēsoni ia kiate kitautolu he 'ahó ni. Kuo 'osi ikuna 'a e 'Otua 'i he angahala pea kuo ne 'omi kiate kitautolu 'a e fakapapau 'o e fakamo'ui 'i he feilaulau 'a Sisu (Kol. 2:15).

'Oku 'atautolu pe ke tau hoko atu 'a e tau, pea ke tau falala ki he Laumalie Ma'oni'oni kae lava ke tau mo'ui ikuna (2 Kol. 10:3-5; 'Efeso 6:11-18).

KO E PALE 'O E ANGATONU

“E tuli ‘e homou tokotaha ‘ae toko afe: he ko Sihova ko homou ‘Otua, ko ia ia ‘oku tau ma’amoutolu ‘o hangē ko ‘ene fakahā kiate kimoutolu.” (Siosiua 23:10)

Ko e pale ki he faitotonu ‘a ‘Isileli, ko e ikuna kakato mo faka’aufuli ‘a honau ngaahi fili kotoa pe (Siosiua 23:6, 10)

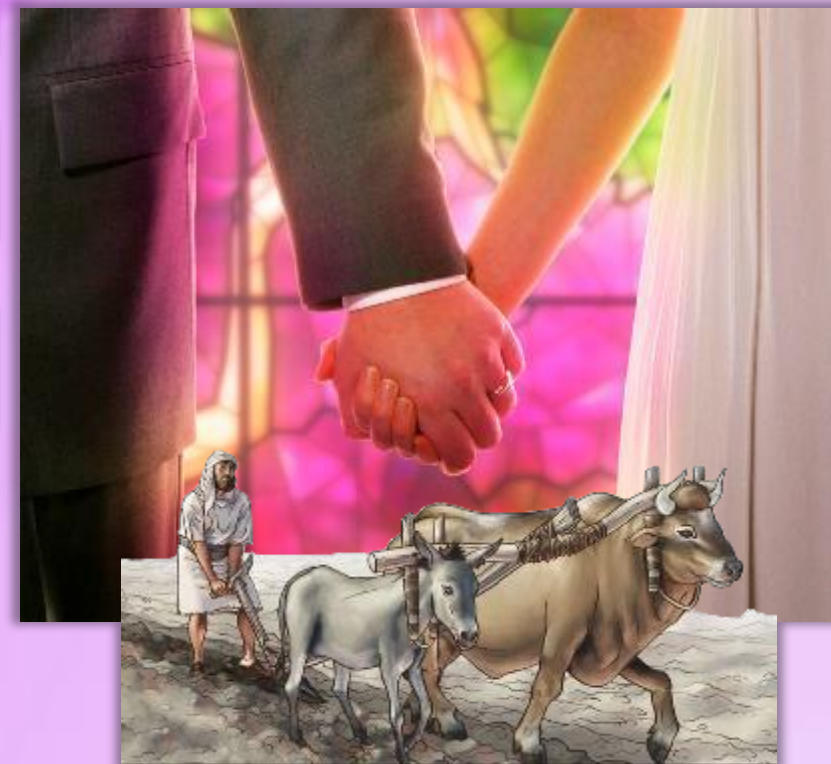
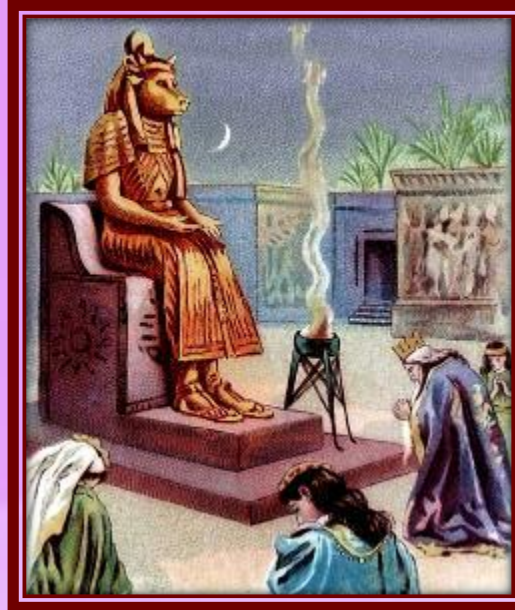
‘I he tu’unga ‘o e ikuna ‘i ‘o Kēnaní, na’e pau ke fakahaa ‘i ‘a e faitōnunga ki he ‘Otuá ‘i ha founga pau ‘aupito ‘e tolu:

'Oua 'e mali mo e kakai 'o e fonua
(Siosiua 23:7)

‘Oua na’a mou lave ki he hingoa honau ngaahi ‘Otuá
(Siosiua 23:7)

‘O ‘ikai ke nau lotu ki honau ngaahi ‘otua
(Siosiua 23:7)

Na’e pau ke nau tauhi ma’u ‘a e ma’a fakalaumālié. Kapau te nau mali mo e kau nofo aí, te nau kamata lea ‘o kau ki honau ngaahi ‘otuá, pea ‘e iku ‘o nau lotu kiate kinautolu. Na’e kamata pehē ‘a e hē mei he mo‘oní ‘a Solomoné (1 Tu’i 11:4)
Ko ia ai, ‘oku fale’i kitautolu kau Kalisitiane ke tau muimui ki he ngaahi fokotu’u tatau, pea ‘oua ‘e mali mo e kau ta’etui (2 Kol. 6:14-16)

KO E ME'A KUOPAU KE TAU FAI

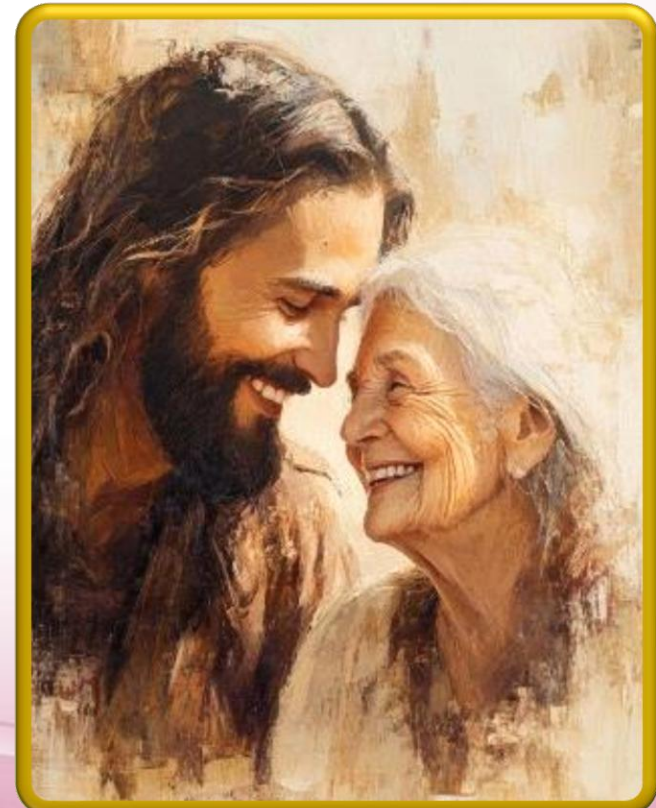
"Ko ia mou vakai lahi kiate kimoutolu ke mou 'ofa kia Sihova ko homou 'Otua." (Siosiuá 23:11)

'Oku lava ke tau pehē ta'e toe veiveiua ko e poini tefito 'o e lea 'a Siosiuá 'oku ma'u ia 'i he veesi 11: ke 'ofa ki he 'Otuá. Na'e pau ke fakahaa'i 'e 'Isileli 'enau 'ofá 'aki 'enau 'ikai 'ofa ki he ngaahi 'otua kehé, 'a ia 'e iku ai ki ha maumau lahi kiate kinautolu (Sios. 23:12-13)

'Ikai ngata ai, 'oku fokotu'u mai 'e Siosiuá ha fakalotolahi ke tauhi 'a e 'ofa ko ia: ko e faitotonu 'a e 'Otua (Sios. 23:14)

'Oku tau ma'u 'i he 'aho ni ha fakalotolahi 'oku toe lahi ange: ko e fa'ifa'itaki'anga 'a Sisu (Sione 13:34) . 'Oku faka'amu 'a e 'Otuá ke hū ki ha fetu'utaki vāofi mo fakafo'ituitui mo e tokotaha kotoa pē 'okú ne tali 'Ene 'ofá .

Ko hono olá, ko 'Ene 'ofa ki he tokotaha kotoa pē 'okú ne fa'u 'a e fa'unga ki hono fakahaa'i 'o 'etau 'ofa loto-fiemālié mo e fe'ofa'akí.

KO E TAUTEA KI HE TA'EANGATONU

"Ko ia 'e hoko 'o pehē, 'o hangē kuo hoko kiate kimoutolu 'ae ngaahi me'a lelei 'aia na'e tala'ofa 'e Sihova ko homou 'Otua kiate kimoutolu; 'e pehē 'ae 'omi kiate kimoutolu 'e Sihova 'ae ngaahi me'a kovi, kae'oua ke 'osi 'ene faka'auha 'akimoutolu mei he fonua lelei ni 'aia kuo foaki 'e Sihova ko homou 'Otua kiate kimoutolu." (Siosiu 23:15)

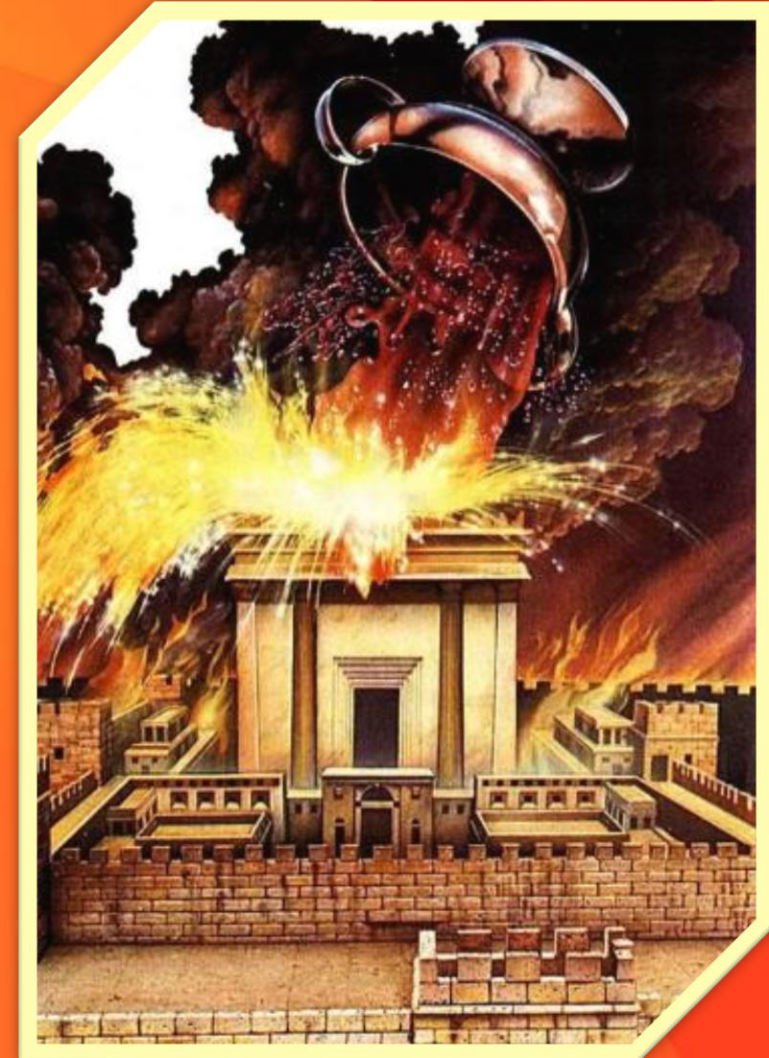
Na'e faka'osi 'e Siosiu 'ene lea 'aki ha ngaahi lea fefeka 'o e fakatokanga fekau'aki mo e ngaahi nunu'a 'o e talangata'a: kataki'i 'a e houhau 'o e 'Otua (Siosiu 23:15-16)

Pea pehe ki he Fonua 'o e Tala'ofa pea na'a ne 'ilo'i kakato 'a e ngaahi nunu'a 'o hono fakatupunga 'a e houhau 'a Yahweh 'aki hono maumau'i 'a e fuakava.

Ko e 'ofa tatau pe na'a ne tataki 'a e 'Otua ke foaki Hono 'Alo ma'atautolu, ko e 'ofa tatau pe ia 'oku fakahaa'i ia 'i he houhau kiate kinautolu 'oku pikitai fefeka ki he angahala (Sione 3:16; Loma 2:5)

Na'e 'ikai lava 'a 'Isileli pea faingata'a'ia 'i hono tautea. 'Oku tau ma'u he 'aho ni 'a e faingamalie ke hiki ha talanoa kehe: ke faivelenga mo nofo ma'u 'i He'ene 'ofa (Sione 15:9)

“Oku makatu‘unga kotoa ho‘o fiefia, melino, nekeneka, mo e lavame‘a ‘i he mo‘ui ni ‘i he tui mo‘oni mo falala ki he ‘Otua. ‘E ue‘i ‘e he tui ko ‘eni ‘a e talangofua mo‘oni ki he ngaahi fekau ‘a e ‘Otua. Ko ho‘o ‘ilo mo e tui ki he ‘Otua ‘a e ta‘ofi malohi taha mei he ngaue kovi kotoa pe, pea ko e taumu‘a ia ki he lelei kotoa pe.

Tui kia Sisu ko ha taha ‘oku Ne fakamolemole‘i ho‘o ngaahi angahala, ko ha taha ‘oku Ne fie ma‘u ke ke fiefia ‘i he ngaahi nofo‘anga kuo Ne ha‘ele mai ke teuteu ma‘au. ‘Oku Ne finangalo ke ke nofo ‘i Hono ‘ao; ke ma‘u ‘a e mo‘ui ta‘engata mo ha kalauni ‘o e naunau.”

EGW (Ngaahi Popoaki ki he To‘u Tupu, p. 410)